

Beleef de natuur!

Jaarverslag 2012

In dit jaarverslag staan de belangrijkste ontwikkelingen binnen de afdeling Oost-Achterhoek van het IVN in het jaar 2012 beschreven.

Uitvoering meerjarenplan 2011-2016

In voornoemd meerjarenplan staat dat het bestuur jaarlijks in het jaarverslag verantwoording aflegt over de uitvoering van dit '7-puntenplan'. Onderstaand gaan we per punt in op wat er ter uitvoering van het meerjarenplan in 2012 is gebeurd. In de 'blokken' staat *cursief* de tekst uit het jaarplan opgenomen.

Thema avonden

1. *In Eibergen, Neede, Groenlo, Lichtenvoorde en Winterswijk worden gevarieerde thema avonden gehouden. De avonden zullen op onze website en in de week- en dagbladen worden vermeld. Het is de bedoeling dat ook niet leden deze bijeenkomsten bezoeken om meer mensen met ons nuttige educatieve werk te bereiken.*

In 2012 zijn acht thema avonden gehouden, afwisselend in Eibergen, Winterswijk, Neede, Lichtenvoorde en Groenlo. Het ritme zit er nu goed in en de samenwerking met de KNNV verloopt plezierig. De bezoekersaantallen blijven stijgen en de onderwerpen zijn mooi gevarieerd.

Publiciteit

2. *De werkgroepen en het bestuurslid PR gaan er alles aan doen om de communicatie nog beter op elkaar af te stemmen. Tijdens het overleg met het bestuur en de coördinatoren van de werkgroepen worden de programma's besproken om deze zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen. Op dit moment bieden we geïnteresseerden onze jaarfolder aan na afloop van de wandelingen en via een stand in alle bibliotheken binnen ons werkgebied. De mogelijkheid van elektronische nieuwsbrieven en de inzet van nieuwe sociale media voor belangstellenden wordt verkend en uitgewerkt.*

Publiciteit/communicatie is een vast punt op de diverse agenda's. De coördinator van werkgroep PR verzorgt ook de persberichten. We zijn regelmatig in de media te vinden. Ook krijgen geïnteresseerden per mail uitnodigingen voor diverse activiteiten.

Er is in 2012 gewerkt aan een nieuwe lay-out van de website en ook de Gentiaan is natuurlijk een niet weg te denken medium.

De standaards in de bibliotheken zijn, op verzoek, opgehaald. We zoeken andere mogelijkheden om onze folder onder de aandacht te brengen, bijvoorbeeld door ze aan te bieden in folderstandaards in de Kruidenhof te Mallum en andere verwante organisaties.

Kwaliteitsverbetering

3. *We stellen alles in het werk om onze kwaliteit in de diverse diensten die we bieden naar een zo hoog mogelijk niveau te brengen. We organiseren (Natuurgidsen)cursussen van een steeds hoger niveau. Dit wordt mede veroorzaakt door het feit dat de gidsen elkaar positief stimuleren om meer kennis te vergaren. Dit merken we bij de kwaliteit van de geadiste wandelingen, maar ook bij de begeleiding van de jeugd. Ook hier worden steeds nieuwe ideeën uitgewerkt.*

De werkgroep vleermuizen heeft een nascholingscursus gevolgd. De korte cursussen van afgelopen jaar waren van een goede kwaliteit en werden ook als zodanig gewaardeerd door de deelnemers. We hebben onze derde gidsencursus voorbereid. Die gaat in januari 2013 van start en zal vast weer nieuw leven in de brouwerij brengen.

Beleidsbeïnvloeding

4. *Het bestuur heeft één lid dat zich bezig houdt met beleidsbeïnvloeding. Zij zorgt dat de standpunten van het IVN goed, helder en duidelijk worden gecommuniceerd met de beleidsbeslissers van de gemeenten binnen ons werkgebied. In de gebiedscommissie Oost Gelre hebben we een afgevaardigde zitten. In Berkelland zoeken we rechtstreeks contact met de collegeleden die verantwoordelijk zijn voor natuur- en milieu zaken. Zo wordt ervoor gezorgd dat deze zaken goed onder de aandacht blijft.*

Afgelopen jaar hebben we ons beraden over de invulling van het hoofdstuk 'beleidsbeïnvloeding'. Het is moeilijk om namens alle leden van onze IVN-afdeling te spreken met colleges van B&W en andere organisaties. Onze ledengroep is een getrouwe afspiegeling van onze maatschappij en er zijn dus veel verschillende meningen. Dat hebben we gemerkt bij de inspraak voor het A18-tracé. We proberen de ontwikkelingen te volgen en bepalen in overleg met bestuur en coördinatoren over welke onderwerpen we gaan inspreken bij de gemeenten.

In de gebiedscommissie Oost-Gelre is Johnny Janssen afgevaardigd namens onze IVN-afdeling.

Netwerk

5. *Door de jaren heen hebben we gelukkig al een goed netwerk kunnen opbouwen. We willen dit netwerk nog steeds uitbreiden want dat is een onmisbaar onderdeel voor de vereniging. Het belang van samenwerking tussen de regionale IVN afdelingen en de andere regionale 'groen-clubs' worden hierbij steeds belangrijker. Hierin gaan we actief stimuleren.*

De landelijke IVN heeft met de KNNV een intentieverklaring opgesteld waarin wordt gestreefd naar meer samenwerking in de toekomst. Wij zijn op dat gebied al mooi samen op weg met de thema-avonden. We hebben jaarlijks overleg met het bestuur van de KNNV Oost-Achterhoek op bestuursniveau. Afgelopen jaar hebben we besproken of we misschien samen een ledenblad zouden kunnen gaan uitgeven. Daarover hoort u vast in 2013 meer.

Daarnaast werken we samen met de Kruidenhof te Mallum, Staatsbosbeheer en de Gemeente Berkelland.

Samenwerking Kruidenhof

6. *We zijn een samenwerkingsverband gestart met de Stichting Kruidentuin om daar schoolklassen van groep 7 of 8 van het basisonderwijs te ontvangen en educatie te geven in spelvorm om ze zodoende het nut van kruiden te leren kennen. De leskisten die door de cursisten van de natuurgidsencursus zijn gemaakt worden daar bij ingezet. Dit zou ook nieuwe jeugdleden kunnen opleveren.*

Jaarlijks is er meer belangstelling voor de educatieve projecten voor basisschoolleerlingen in de Kruidenhof. Daar zijn weer veel schoolklassen ontvangen voor een excursie in de tuin.

Een deel van de wilgentakken die door de werkgroep landschapsbeheer worden gesnoeid, worden gebruikt voor de omheining van de Kruidentuin. We maken dankbaar gebruik van de ruimte in de Kruidenhof voor onze vergaderingen en jeugdactiviteiten.

Omvang van de afdeling

7. *We merken dat binnen onze grote afdeling het zwaartepunt ligt in Eibergen en Neede. In de ledenvergadering van 2010 is besloten om de gemeente Winterswijk toe te voegen aan ons werkgebied. Dit besluit is ook bekrachtigd door het IVN district Gelderland. Daarom blijft het van belang te investeren in onze leden in Winterswijk, Groenlo en Lichtenvoorde om ons draagvlak wat meer te spreiden.*

Door de thema avonden en de korte cursussen te spreiden over de verschillende plaatsen in ons verzorgingsgebied hebben we in 2012 het IVN ook in Winterswijk, Lichtenvoorde en Groenlo onder de aandacht gebracht. Voor de wandelingen was er ook een goed evenwicht over de diverse plaatsen. Dit beleid blijven we continueren.

Bestuurssamenstelling

De samenstelling van het bestuur was in het beschreven jaar als volgt:

Piet Schadee	Voorzitter
Tel.: 0545-475341	e-mail: piet-diny-schadee@concepts.nl
Jacqueline Borgers-Collou	Vice-voorzitter
Tel: 0545-479997	e-mail: jborgers-collou@hetnet.nl
Gertrude Bomer	Secretaris
Tel.: 0545-472457	e-mail: gertrudebomer@chello.nl
Henriëtte ter Braak	Penningmeester
Tel. 0544-373277	e-mail: hterbraakvdk@planet.nl
André Hendriks	Public Relations
Tel. 0544-352043	e-mail: hendriks.wopereis@hotmail.com
Jan Dirk Focker	Lid
Tel.: 053-8507283	e-mail: focker@home.nl
Marcel Karperien	Lid
Tel.: 0545-478378	e-mail: h.b.j.karperien@utwente.nl

Nieuwjaarsreceptie op 6 januari 2012

De nieuwjaarsreceptie werd door heel wat mensen bezocht. Het Natuurhûs in Neede zat weer lekker vol en het werd een plezierige bijeenkomst. Gertrude Bomer presenteerde de plannen voor onze derde gidsencursus vanaf januari 2013. Een filmpje als PR voor die gidsencursus werd getoond. Daarnaast was er veel aandacht voor de tentoonstelling rond het project 'De Berkel' waaraan de jeugd in 2011 had gewerkt. In de pauze verkochten de jeugdleden lootjes. De bijbehorende prijzen die gemaakt waren door de leden van de jeugdgroep waren weer een groot succes.

Algemene Leden Vergadering op 14 maart

Op 14 maart 2012 kwam de Algemene Leden Vergadering bijeen waarbij 21 leden aanwezig waren. Vóór de pauze passeerden de gebruikelijke onderwerpen de revue. Henriëtte ter Braak was aftredend en herkiesbaar. Zij is voor vijf jaar herbenoemd.

Gejo Wassink heeft ons na de pauze laten genieten van zijn prachtige presentatie over de Oehoe. Hiervoor schoven diverse andere belangstellenden aan. Het verhaal met het mooie beeldmateriaal van Gejo viel in zeer goede aarde!

Vrijwilliger van het jaar

Voor de negende maal werd er tijdens de nieuwjaarsreceptie een vrijwilliger van het jaar (dit maal over het jaar 2011) in het zonnetje gezet.

Anke Hollink, die al jaren actief is als prima natuurgids, coördinator van de vleermuizenwerkgroep, actief als begeleidster van de jeugd tijdens de jaarlijkse natuurwerkdag en verzorgster van de catering voor de nieuwjaarsrecepties, werd uitgeroepen tot vrijwilliger van het jaar 2011. De bijbehorende prijs werd haar uitgereikt tijdens de nieuwjaarsreceptie in het Natuurhûs op 6 januari 2012.

Maatschappelijke stage

Gedurende het jaar 2012 hebben we vijf stagiairs gehad die hun maatschappelijke stage bij onze IVN afdeling hebben gedaan bij de werkgroep jeugd. Zie hiervoor ook het verslag van de werkgroep jeugd.

Gebiedscommissie Oost Gelre

In een gebiedscommissie slaan afgevaardigden van diverse agrarische geledingen, kleine kernen, natuur en recreatie de handen ineen. In Oost Gelre hebben wij zelf een afgevaardigde in de gebiedscommissie. Er is een compacte commissie samengesteld waarvan Johnny Janssen de natuurafgevaardigde is namens het IVN en Jan Dirk Focker is zijn plaatsvervanger. Daarnaast is Jan Dirk Focker afgevaardigde naar de 'Klankbordgroep' samen met Jacqueline Borgers-Collou. Binnen de gemeente Oost Gelre is de GBcie betrokken bij een heleboel projecten.

Johnny is als vertegenwoordiger vanuit het IVN steeds kritisch op de belangen voor natuur en landschap. Jaarlijks doet Johnny éénmaal verslag in de bestuursvergadering van zijn werkzaamheden.

Vergaderingen

Het bestuur kwam in 2012 op 7 febr., 10 apr., 12 juni, 21 aug. en 30 okt. (= 5x) bijeen.

De vergaderingen van het bestuur met de coördinatoren vonden plaats op: 22 febr., 25 apr., 27 juni, 5 sept. en 14 nov. (= 5x).

De Jaarverslagen van de werkgroepen in 2012.

Werkgroep Wandelen

De Wandelingen van 2012 op een rij:

Januari:	Winterdoorstapwandeling vanuit het Natuurhûs in Neede met mooi zonnig weer .	91 deelnemers
Februari:	'Historie en Landschap'. Een wandeling in Vragender met hagel en koude omstandigheden.	26 deelnemers
Maart:	Landschapswandeling door 'Dottinkrade' in Winterswijk met bewolkt weer.	14 deelnemers
April:	Vogels in het Zwillbrocker Venn, koud en winderig. Vroege vogelwandeling in Harreveld.	70 deelnemers 5 deelnemers
Mei:	'Mossen en Boomkickers' vanaf de Waterleidingdijk in Neede door het Fleeer en het gedenkbos. Mooi weer.	24 deelnemers

Juni:	'Meanderend Water' van de Slinge in Groenlo. Mooi zonnig weer.	12 deelnemers
Juli:	Vlinders in het Korenburgerveen in Winterswijk.	33 deelnemers
Augustus:	'Grillig Water getemd' wandeling langs de Berkel in Rekken. Tropisch warm.	5 deelnemers
September:	'Natuurmo(nu)menten', wandeling in Neede en omgeving. Zonnig weer.	20 deelnemers
Oktober:	De Vennebulten, landschapswandeling bij Varsseveld. Prachtig weer.	30 deelnemers
November:	Landschapswandeling door 't Illegoor bij Meddo (Winterswijk). Herfstig weer.	23 deelnemers
December:	Winter in het Slingebos in Eibergen. Regenachtig en koud	34 deelnemers

Er werden ook nog vijf wandelingen op aanvraag gegidst:

Eénmaal in Winterswijk, tweemaal op de Koolmansdijk en tweemaal in Zwillbrock.

We kunnen als werkgroep wandelingen terugkijken op een heel goed jaar.

André Hendriks

Werkgroep Gentiaan

Het afdelingsblad De Gentiaan verscheen ook dit jaar weer vier maal.

Nadat in 2011 veel veranderde bij het blad (andere drukker, andere vormgeving, veel wisselingen binnen redactie), stond 2012 in het teken van de consolidatie.

Het blad bleef bij de drukker die in 2011 werd uitgezocht en verscheen dus ook dit jaar gedeeltelijk in kleur (wel veranderde de drukker dit jaar zijn naam van Smic in Editoo). Aan de vormgeving is dit jaar bewust niets aangepast.

Binnen de redactie deden zich verder geen wisselingen voor. Deze bestond het hele jaar uit: Els van Dijk, Iet Hensbroek, Marina Pruyzers, Marco Boekelder, Auke Hoekstra, Kees de Rooij en Peter Polter (coördinator). De layout van het blad werd ook dit jaar verzorgd door Marco Boekelder en Peter Polter.

Aan het einde van dit jaar besloot het bestuur te laten bekijken in hoeverre samenwerking met het afdelingsblad van KNNV Oost-Achterhoek mogelijk is. De coördinator van de Gentiaan Peter Polter heeft daartoe contact gelegd met voorzitter KNNV Oost-Achterhoek Ed Grotenhuis. Naar verwachting zal begin 2013 duidelijk worden in welke vorm de twee uitgaven in eerste instantie gaan samenwerken.

Jos Kleine Punte verzorgde de distributie naar de bezorgers. De Gentiaan werd bezorgd door Truida Hooisma en Frans Bomer in Eibergen en door John en Anke Hollink in Neede. Annie Venderbosch bezorgde in Lichtenvoorde en Jetty Rodenburg nam van Theo Bröckotter de bezorging over in Groenlo. Monique Molendijk bezorgde de Gentiaan in Beltrum. Piet en Diny Schadee zorgden voor de postverzending van de Gentiaan aan omliggende afdelingen en bezorgden het blad bij nieuwe leden.

Peter Polter

Werkgroep Jeugd

Leden; de jeugdgroep bestaat uit 19 jeugdleden. Ze zijn zeer enthousiast, geïnteresseerd en helpen graag mee bij bijzondere activiteiten.

Als ze ouder worden en naar de middelbare school gaan is het echter voor ons moeilijk om ze als lid te behouden. Daarom hebben we op 29 september een open ochtend georganiseerd, met als doel jonge aanwas te krijgen. Daarin zijn we geslaagd. Het ledenaantal blijft de komende tijd voor ons een punt van aandacht. We gaan de open ochtend jaarlijks herhalen en de groep op andere manieren promoten.

De leiding bestaat uit 7 personen nl. Gabine Hartemink, Rian te Bogt, Gerrie Bats, Louise Maarse, Monique Molendijk en oudgedienden Trudy Welman en Els Hendriks. Ons jeugdige werkgroeplid Myrthe Lansink is vanwege tijdgebrek helaas gestopt.

Activiteiten; het thema van afgelopen jaar was 'landschappen'. We zijn veel op stap geweest en hebben allerlei landschappen bekeken, met als hoogtepunt het jaarlijkse uitje: met de trein naar Zandvoort aan Zee. Steeds proberen we het zo te organiseren dat er voor de kinderen veel te ontdekken en te doen valt. Zo ontstaat er vanzelf "natuurbeleving".

De ervaring heeft ons afgelopen jaar geleerd, dat er bij excursies met een lange reistijd, minder kinderen meegaan. We missen dit jaar ook de afsluiting van het thema.

Op veler verzoek heeft de vogelwerkgroep ons in juni meegenomen om roofvogels te spotten. We hebben het jaar traditioneel afgesloten met de oergezellige kerstknutselochtend.

Buiten deze activiteiten hebben we deelgenomen aan jaarlijks terugkerende activiteiten tijdens het Lenteweekend in de Kruidenhof en de landelijke natuurwerkdag in het Needse Achterveld.

Mallems Bosje; op 5 mei, tijdens het Lenteweekend, is het ontdekkpad in het Mallems Bosje officieel geopend. Onze jeugdleden, broertjes, zusjes, vaders, moeders, opa's en de leiding hebben de stichting Marke Mallem geholpen met de totstandkoming. Bij het pad hoort een mooie folder. Na de opening hebben we er een workshop, dieren knutselen met natuurlijke materialen, georganiseerd. Het is de bedoeling dat we blijven meehelpen aan het onderhoud en nieuwe dingen bedenken en uitvoeren.

Scholenwerkgroep Kruidenhof; Gabine, Rian en Monique zitten namens het IVN in de scholenwerkgroep van de Kruidenhof. In mei en juni hebben 10 schoolklassen een bezoek gebracht aan de Kruidenhof en activiteiten met kruiden gedaan. We krijgen vaak reacties vol verwondering. De leukste reactie van een leerling was dat hij het bezoek aan de Kruidenhof leuker vond dan het schoolreisje. In de herfst zijn kleine groepjes leerlingen van basisschool de Regenboog wekelijks een uurtje in de Kruidenhof geweest.

Maatschappelijke stage; Louise en Monique zijn naar de MaS-markt op het Assink Lyceum geweest. Vijf leerlingen hebben zich daar aangemeld voor een maatschappelijke stage tijdens de open ochtend en de kerstknutselochtend. Ze hebben met hun aanwezigheid voor veel levendigheid gezorgd. Tijdens de open ochtend waren er ook twee vroegere jeugdleden als maatschappelijk stagiair. Komend jaar gaan we enthousiast door!

Monique Molendijk

Werkgroep Promotie

De werkgroep promotie wordt gecoördineerd door Ben ter Braak. Bij de afzonderlijke activiteiten worden verschillende leden ingezet. Dit met grote inzet,

waarvoor ook dit jaar allen hartelijk worden bedankt.

-Persberichten. De volgende activiteiten hebben we in 2012 georganiseerd:

-Het gehele jaar door is bijna iedere 14 dagen een **persbericht** uitgegaan voor onze wandelingen en thema avonden. Prettig te merken dat we een stijgende belangstelling ervaren. Dit jaar zijn we vaker in de krant gekomen dan voorheen en tevens heeft de regionale radio zich een aantal keren gemeld om een interview in hun uitzending op te nemen.

-Deelgenomen aan de **lentefair** van de Kruidenhof in Eibergen. Er was een grote opkomst met veel aanloop. De stand was dit jaar prima bezet. Door de deelnemers in de stand is ook een bijdrage geleverd aan de **opening** van het **Mallems bosje**.

-In de maanden augustus t/m oktober is samen met de NMA een persoffensief opgezet voor de nieuwe **Gidsencursus**. In samenwerking met Jan Dirk Focker is het gelukt om twee keer een fraai artikel in de Tubantia en Stentor geplaatst te evenals in het Achterhoeks Nieuws. Ondanks deze artikelen was het nog noodzakelijk om enkel advertenties te plaatsen om een breder gebied te benaderen. Uit de aanmeldingen is gebleken dat deze campagne goed heeft gewerkt. Het maximum aantal aanmeldingen is al gehaald vrijwel direct na de voorlichtingsochtend op 17 november. Bovendien waren de advertenties niet voor niets geweest want er waren aanmeldingen bij vanuit het gehele gebied van Enschede, via Almelo, Deventer, Zutphen tot Doetinchem.

-Juni: Busreis. De busreis heeft dit jaar geen doorgang kunnen vinden. Van meerdere leden werd bericht ontvangen dat ze met vakantie waren of ziek. Hierdoor konden te weinig deelnemers worden ingeschreven. Al langer is gebleken dat het lastig is om zo kort voor de vakantie nog voldoende deelnemers te krijgen. Volgend jaar wordt daarom in overleg met de leden een ander tijdstip gekozen.

-September: Beurzen: Op 15 september werd "**De Huve**" in Eibergen heropend na een grondige verbouwing. Wij mochten hier staan met een stand om ons als vereniging te presenteren. Er was veel belangstelling met een aantal serieuze gegadigden voor deelname aan onze activiteiten.

Op 16 september zijn we met een stand aanwezig geweest op de **Boerenmarkt** van de **VAN** in Eibergen. Gelukkig met droog en zonnig weer zo in de buitenlucht. Veel aanloop met gerichte belangstelling voor de verschillende IVN-activiteiten. Echt een markt die we als doelgroep kunnen beschouwen want het boerenleven ligt dicht bij de natuur. Dat is me meermaals uit de verschillende contacten gebleken. Tevens direct al aanmeldingen ontvangen voor de jeugddag.

-December: Dit jaar werd opnieuw deelgenomen aan de **Winterfair in Neede**. Dit keer met een geheel daarop aangepaste stand. De aankleding van onze stand kreeg diverse keren bewonderende opmerkingen dankzij de kunstwerkjes van Louise Maarse. Met haar dieren gemaakt van natuurlijk materiaal zoals een natuurgetrouwe eekhoorn, libelle en andere fraaie creaties trok de stand als vanzelf de mensen naar zich toe. Dit keer hebben we de verkoop van artikelen volledig achterwege gelaten en ons geheel gericht op het aanspreken van de langskomende belangstellenden. De stand was zodanig gebouwd dat er voor de bezetting achter de stand niet of nauwelijks plaats meer was. Als vanzelfsprekend kwamen we zo direct tussen de bezoekers in het wandelpad te staan. Dit met als resultaat dat we direct aanspreekbaar waren voor het publiek. Deze Winterfair heeft zich ten opzicht van vorig jaar beduidend verbeterd. Deze opbouw is ruimschoots voor herhaling vatbaar. Met de huidige opzet en de verwachting dat deze fair ook het komende jaar zal groeien in de belangstelling kijken we op deze fair met tevredenheid terug.

- Bezetting beurzen; Ondanks de positieve reacties op de beurzen/fairs is het dit jaar lastig gebleken om tot een goede bemanning van de stands te komen. De bezetting wordt nu grotendeels gedragen door enkele leden die al bij heel veel van onze activiteiten een grote inzet tonen. Het is dan ook van groot belang om de bezetting voor deze evenementen aan te moedigen bij meerdere leden. Een betere verdeling van de bezetting over meerdere leden is van groot belang om deze activiteiten het komende jaar voort te kunnen zetten.

Ben ter Braak

Werkgroep Vleermuizen

De leden van de werkgroep zijn: Els Hendriks, Arie Kornegoor, Auke Hoekstra, Ronald Boomkamp, Kevin Collins, Erika Ordelman (2^e coördinator) en Anke Hollink(coördinator).

In februari 2012 overleed Bert Niessink, jarenlang coördinator van de vleermuiswerkgroep en initiator van vele activiteiten binnen onze IVN afdeling. Wij zijn Bert veel dank verschuldigd voor zijn inzet en overdracht van al zijn kennis.

De werkgroep kan terug kijken op een succesvol jaar, waarin we met 5 excursies meer dan 220 mensen hebben bereikt. Daarnaast waren er nog de nodige aanvragen voor een rondleiding op de expositie "vleermuizen op zolder".
14 februari: Vrouwen van NU, afd. Dinxperlo- rondleiding op de expositie; 12 deelnemers.

15 februari: Vrouwen van NU, afd. Eibergen- rondleiding op de expositie; 14 deelnemers.

22 en 23 februari: Scholing van de vleermuisgidsen van het IVN Oost-Achterhoek, door Henriette van der Loo.

3 mei: Excursie op camping "t Klumpke", na een power point presentatie vleermuizen spotten op het camping terrein. 60 Deelnemers, vooral veel kinderen onder begeleiding van hun (groot)ouders.

24 mei: Kinderboekenschrijfster Ruth Frederiks brengt een bezoek aan onze expositie. Zij heeft een kinderboek geschreven en geïllustreerd over Gerd, de vleermuis. Daarna gaat ze met ons naar buiten vleermuizen spotten. Bij Huize de Kamp is er volop vleermuizen-activiteit.

26 mei: IVN-Noord Midden Achterhoek bezoekt onze expositie en krijgt een rondleiding. 20 deelnemers.

13 juli: Excursie op camping "de Blanken". Na de power point vleermuizen spotten met veel succes, veel vleermuis-activiteit. 50 Deelnemers, waaronder veel kinderen.

19 juli: Camping D'n Eversman, power point en vleermuizen spotten. Succes bij het spotten, 25 deelnemers.

17 augustus: Camping "de Blanken", 20 volwassenen en 38 kinderen bezoeken deze avond. Na de presentatie is er ook bij het detecteren weer veel activiteit tot grote vreugde van de kinderen.

24 augustus: Europese Nacht van de vleermuis. Deze avond waren we te gast op Camping D'n Eversman in Noordijk. Het was fijn dat we deze avond 20 volwassenen en 38 kinderen konden begroeten . Ook mochten we ons verheugen over de aanwezigheid van de pers, die volop aandacht heeft besteed in de media aan deze Europese themanacht. De avond werd gestart met een boeiende voorlichting over deze unieke zoogdiertjes. De bat-detectoren maakten "overuren" tijdens de terreinwandeling.

21 september: Rondleiding op de expositie aan een schoolklas die aan een vleermuizenproject werken op school. 15 schoolkinderen en hun leraar zijn deze morgen aanwezig.

29 september: Rondleiding van een vriendenclub op de expositie. 25 deelnemers.

Ook dit afgelopen jaar zijn we weer op verzoek bij verschillende mensen op huisbezoek geweest om voorlichting te geven omdat zij vleermuizen in- of rond de woning hadden aangetroffen.

De jaarlijkse kerkzoldertelling leverde dit jaar geen vleermuizen op. We gaan ervan uit dat de vleermuizen een andere huisvesting hebben gezocht. De kerk heeft wegens renovatie maanden in de steigers gestaan .

Bij de inspectie van de vleermuiskelder in januari hadden we meer succes, want hier hadden grootoren de kelder uitgezocht voor hun winterslaap.

De werkgroep is al weer druk bezig met de voorbereidingen voor het seizoen 2013.

We doen ons best er weer een mooi en leerzaam vleermuizenjaar van te maken.
Anke Hollink

Werkgroep Cursussen

Het afgelopen jaar was qua aantal korte cursussen niet bijzonder spectaculair. Er werd slechts een korte cursus georganiseerd in de herfst. Deze gaat gelukkig wel als 'geslaagd' de boeken in. De titel waarop geïnteresseerden zich konden aanmelden luidde:

'Nieuwe kijk op de natuur, door de lens'

Het woord lens verraaft min of meer dat het hierbij gaat om fotografie. In dit geval fotografie in combinatie met een korte uitleg en wetenswaardigheden over datgene wat men ziet in de natuur.

Veel natuurliefhebbers willen al dat moois dat er in onze naaste omgeving te vinden is graag op beeld of papier vastleggen. Maar hoe doe je dat nu? Hoe maak je nu zo'n compositie waarbij je ook daadwerkelijk datgene vastlegt dat je wilt laten zien aan anderen en waarvan je op je gemak thuis nog een keer na wilt genieten?

Dit is bij benadering waar het deze cursus om draaide en waarbij men werd geadviseerd door een professionele fotograaf, die daarnaast ook zelf

natuurliefhebber is.

De cursus vond plaats op de zaterdagen 29 september, 13 en 27 oktober van 15.00-ca.17.30 uur in het Needse Achterveld.

De locatie is sowieso uniek, de weergoden waren ons positief gezind, de herfstkleuren kwamen op tijd en er was van alles te beleven tijdens de cursus. Gezien de positieve reacties krijgt deze cursus een vervolg in 2013 maar dan in een ander jaargetijde en in een ander gebied.

Erika Ordeman

Werkgroep Landschapsbeheer

De werkgroep landschapsbeheer bestaat uit 30 enthousiaste vrijwilligers. Johnny Hollink is coördinator van deze werkgroep, Frans Bax is 2^e coördinator.

Iedere eerste zaterdag van de maand is er een werkochtend van 9.00 tot 12.00 uur. Om alle werkzaamheden af te krijgen wordt er door de week, meestal op de woensdag, een extra middag gewerkt. Dat doen we altijd in overleg met de werkgroep leden.

De volgende werkzaamheden zijn in 2012 verricht door de werkgroepleden:

- Januari: WILGEN KNOTTEN in de Boshoeke in Geesteren, Hagdijk, Stobbesteeg en Hofmaatvijver in Neede.
- Februari: WILGEN KNOTTEN in Eibergen, Ramsbeekweg, Hallerpad, Kooweide, Maasstukke, De Maat en de Mors.
- Maart: WILGEN KNOTTEN in Neede, Achterveldweg.
- April: ONDERHOUD GEOLOGISCH PAD op de Needse Berg.
- Juli: ONDERHOUD GEOLOGISCH PAD op de Needse Berg,
Start van de ZOMERSNOEI: Er is in twee groepen gewerkt. Een groep in Eibergen en een groep in Neede.
- September: EXTRA ZOMERSNOEI aan de Stobbesteeg in Neede.
Bijwerken geologisch pad en het laarzenpad in het Achterveld.
- Oktober: WILGEN KNOTTEN in Ruurlo, Hulshofweg en Lintveldse weg.
- November: WILGEN KNOTTEN in Gelselaar, Twistdijk en Velsdijk.
De natuurwerkdag in het Needse Achterveld in samenwerking met Staatsbosbeheer.
- December: WILGEN KNOTTEN in Geesteren, Hagmansweg, Hagbrugweg en Schaghorstweg.
In Eibergen ONDERHOUD van het Diaconiebos.

Alle medewerkers worden weer heel hartelijk bedankt voor hun inzet en enthousiasme!

Johnny Hollink en Frans Bakx.

Jaarverslag 2012 werkgroep thema-avonden

In 2012 zijn er 8 thema avonden georganiseerd te weten op:

- woensdag 11 januari in De Huve, Eibergen. Thema: Marterachtigen, de kleine jagers onder de zoogdieren. Door Henriette van der Loo; 38 toehoorders;
- woensdag 8 februari in het Stadsmuseum, Groenlo. Thema: Duurzame energie van mest via biogas en verder. Door Arjan Prinsen van Groot Zevert; 24 toehoorders;
- woensdag 7 maart in de Huusker, Winterswijk. Thema: Vogels en hun eigenaardigheden. Door Cees van Beinum; 30 toehoorders;
- maandag 16 april in Natuurhûs Koeweide, Neede. Thema: 'Koken met kruiden' door Reinier Grobbe; 30 toehoorders. Deze avond was oorspronkelijk gepland op maandag 9 april, 2de paasdag en daarom een week verplaatst;
- woensdag 9 mei in De Treffer, Lichtenvoorde. Thema: Vlinders. Door Jopie Schreurs en Ben ter Braak; 18 toehoorders;
- donderdag 27 september in de Zonnebrinkkerk, Winterswijk. Thema: Ecosystemen van bomen en de rol van paddenstoelen daarbij. Door Gerrit Keizer 28 toehoorders. Dit was een extra ingelaste thema-avond;
- maandag 8 oktober het Natuurhûs Koeweide, Neede. Thema: reptielen en amfibieën. Door Jan Stronks; 16 toehoorders
- woensdag 7 november in De Huve, Eibergen. Thema: Uilen. Door Kevin Collins; 45 toehoorders

Het gemiddelde aantal bezoekers lag op ruim 28 (was elf in 2011)

De samenwerking bij de organisatie van de thema avonden met de KNNV wordt wederzijds als positief ervaren en wordt voortgezet.

Alleen al gezien de volgende voordelen lijkt een vruchtbare samenwerking voor de toekomst gewaarborgd:

- delen van de kosten van de avonden op fifty / fifty basis (de koffiekas blijft onder beheer van het IVN Oost Achterhoek);
 - stijging van het aantal bezoekers door bekendmaking in "de Gagea" het lijfblad van de KNNV Oost-Achterhoek
 - Ed Grotenhuis heeft binnen zijn vereniging en ook daarbuiten veel contacten die ook weer sprekers voor de thema-avonden opleveren;
 - De werkgroep thema-avonden heeft in 2012 onder meer ter voorbereiding van de thema-avonden in het jaar 2013 zeven maal vergaderd. Dit jaarprogramma is begin oktober afgerond en wat data en locaties betreft eerder doorgegeven aan Erika Ordelman ter voorkoming van doublures met korte cursussen op dezelfde avond.
 - Vervelend was dat publicaties in de lokale pers, ondanks tijdige inlevering, met name in het eerste maanden van het jaar vaak niet plaatsvonden. Inmiddels is daarin verbetering opgetreden. De de thema-avonden van september, oktober en november zijn ook via interviews door radio Gelre FM en Berkelland FM bekend gemaakt.
- Gijs Verkerk*

Werkgroep Website

In november is de migratie naar de nieuwe website voltooid. Het blijft natuurlijk van belang om regelmatig verslagen van activiteiten te ontvangen, zowel teksten als (apart) fotomateriaal (het juiste formaat is van belang). Tijdens mijn vakanties heeft Peter Polter de honneurs waargenomen, het is hierbij van groot belang dat informatie voor de webmaster bij hem terechtkomt, dus nogmaals het dringende verzoek om alles voor de website naar het webmasteradres: webmasterivnoostachterhoek@gmail.com te sturen.

Frans Bomer

Gidsencursus

Het afgelopen jaar hebben we besteed aan de voorbereidingen voor onze derde gidsencursus. Wederom hebben we dat gedaan met de collega's van de afdeling Noord Midden Achterhoek. In Augustus kwam het bericht dat het 'Cursushuis' van het landelijke IVN onze plannen goedkeurt en dat we dus in januari 2013 van start kunnen gaan. Met behulp van een folder, artikelen en advertenties in de dag- en weekbladen hebben we toekomstige cursisten geworven. Op zaterdag 17 november zat de zaal van de Kruidenhof behoorlijk vol met belangstellenden en leden van het cursusteam. Uiteindelijk konden we 25 cursisten inschrijven na het houden van de intakegesprekken. Dat was een mooi resultaat!

Gertrude Bomer

Tenslotte

Op 31 december 2012 had het IVN-afdeling Oost-Achterhoek 104 leden (waarvan 3 ereleden en 18 huisgenootleden), 17 jeugdleden en 18 donateurs. Op 31 december 2011 bedroegen de aantallen respectievelijk: 122 (waarvan 3 ereleden en 13 huisgenootleden), 19 jeugdleden en 19 donateurs. De contributie voor leden bedroeg in het verslagjaar € 17.50, voor huisgenoten €11,--, jeugdleden € 8,-- en donateurs dienden minimaal € 11.—bij te dragen.

Al met al was 2012 voor onze afdeling een voortvarend jaar, waar met voldoening op mag worden teruggezien!

*januari 2013,
Gertrude Bomer-van der Mheen,
secretaris*